

SVETIMŽODŽIO *AFTEPARTIS* ATITIKMENŲ VERTINIMAS INTERNETO KOMENTARUOSE

ESMINIAI ŽODŽIAI: atitikmuo, kalbinės nuostatos, normų sklaida, svetimžodis.

1. ĮVADINĖS PASTABOS

Valstybinė lietuvių kalbos komisija (toliau – VLKK) 2010 m. balandžio 8 d. internetiniame naujienų portale „Delfi“ skaitytojams pasiūlė teikti atitikmenis atrinktiems svetimžodžiams (DELFI 2010). Kas savaitę buvo pateikiama po naują svetimžodį ir pažadėta iš siūlomų atitikmenų atrinkti geriausius. Kiek vėliau tokia VLKK veiklos kryptis apibrėžta ir 2010 m. gegužės 27 d. patvirtintuose Rekomendacijų dėl svetimžodžių vartojimo teikimo principuose, kuriuose numatyta, be kita ko, „skatinti lietuvių kalbos vartotojus kurti savus žodžius naujiems gyvenimo reiškiniams įvardyti“ (Rekomendacijos 2010). 2010 m. spalio 28 d., matyt, jau atsižvelgusi ir į skaitytojų siūlymus, Kalbos komisija patvirtino Rekomendacinį svetimžodžių atitikmenų sąrašą (Atitikmenų sąrašas 2010).

2011 m. balandžio 7 d. VLKK parengė protokolinį nutarimą dėl Svetimžodžių atitikmenų sąrašo papildymo (Atitikmenų sąrašas 2011), o balandžio 8 d. apie šį nutarimo projektą žiniasklaida informavo internetiniuose naujienų portaluose. Daugiausia skaitytojų komentarų (495) teko „Delfi“ portale 2011 m. balandžio 8 d. paskelbtam straipsniui „Afterpartis¹: dūzgės, povakaris ar pratęstuvės?“ (DELFI 2011), kuriame rašyta apie tris VLKK svarstytus *afteparčio* atitikmenis (*povakaris*, *pratęstuvės*, *dūzgės*) ir apie atitikmenis, siūlytus svetimžodžiams *acid rock*, *flashmob* ir *barista*. Nurodoma, kad Kalbos komisija parengė protokolinį nutarimą dėl Svetimžodžių atitik-

¹ Lietuviškojoje vartosenoje adaptuota svetimybės *after-party* forma įvairuoja. Straipsnyje (ne citatose) vartojamas artimiausias sakytinei kalbai variantas *aftepartis*.

menų sąrašo papildymo, tačiau apie į jį įtrauktus *afteparčio* atitikmenis *povakaris* ir *pratęstuvės* informuojama nepakankamai:

Iš anglų kalbos atkeliavusiam terminui „afterparty“ buvo pasiūlyti net trys lietuviški atitikmenys.

Tačiau Kalbos komisijos nuomone, šį svetimžodį tiksliausia būtų keisti žodžiu „povakaris“. Vakarelius pratęsti taip pat buvo siūloma „pratęstuvėse“ arba „dūzgėse“.

Cituojami teiginiai suformuluoti taip, kad nėra iki galo aišku, kuriuos *afteparčio* atitikmenis Kalbos komisija tik svarstė, o kuriuos įtraukė į galutinį atitikmenų sąrašą. Gali susidaryti įspūdis, kad į sąrašą buvo įtraukti visi trys atitikmenys – *povakaris*, *pratęstuvės* ir *dūzgės*. Be to, straipsnyje neprimenama, kad atitikmenis svetimžodžiams siūlė ir kalbos vartotojai (DELFI 2010). Dėl tokios straipsnio formuluotės nemažai komentuatorių klaidingai suprato paskelbtą informaciją, o tai formavo diskusijos kryptis. Pavyzdžiui, daugelis komentuatorių aptarė ir vertino į VLKK sąrašą (kaip vėliau paaiškėjo) taip ir neįtrauktą atitikmenį *dūzgės*, nes šis neįprastas žodis krito į akis pačiame straipsnio pavadinime. VLKK pozicija dėl šio atitikmens pateikta kitame tą pačią dieną pasirodžiusiame straipsnyje (Miknevičius 2011):

Pasak jos (VLKK pirmininkės Irenos Smetonienės. – D. M.), „komisijai dažnai priekaištaujama, kad ji mažai klauso tautos nuomonės“, todėl šiemet vieno interneto portalo skaitytojų buvo klausiama, kokį jie norėtų matyti iš anglų kalbos atkeliavusio termino „afterparty“ atitikmenį. Taip tarp komisijai pateiktų pasiūlymų atsirado ir „dūzgės“.

„Ar „dūzgės“ blogas žodis? Ne. Ar juokingas? Taip. Vis dėlto komisija šį variantą atmetė“; – sakė I. Smetonienė. Tačiau į Svetimžodžių atitikmenų sąrašą pateko „povakaris“, nes tokį variantą pasiūlė daugiau kaip 160 gyventojų.

Straipsnio tikslas – atlikus kalbinę svetimžodžio *aftepartis* ir jo atitikmenų analizę, remiantis interneto komentarais išnagrinėti, kokiais kriterijais vadovaudamiesi interneto skaitytojai vertina lietuviškus šio svetimžodžio atitikmenis. Nagrinėjant, kaip vertinamas šis svetimžodis ir jo atitikmenys, išryškėja ir bendresnės visuomenės kalbinės nuostatos dėl svetimžodžių norminimo.

Pirmiausia reikia išsiaiškinti, kokia aptariamo svetimžodžio kilmė, t. y. kaip žodis *after-party* apibrėžiamas anglų kalbos leksikos šaltiniuose, ir kokie lietuviškų svetimžodžio *aftepartis* atitikmenų ypatumai.

2. KALBINĖ SVETIMŽODŽIO *AFTEPARTIS* IR JO ATITIKMENŲ ANALIZĖ

2.1. Anglų kalbos leksikos šaltinių duomenys

Svetimžodis *aftepartis* – anglų kalbos žodis *after-party* (tokia rašyba teikiama elektroniniuose *Merriam Webster* (toliau – MW) ir Oksfordo (toliau – OD) žodynuose; rašybos variantai – *afterparty*; *after party*). Pirmas žinomas *after-party* pavartojimo atvejis – 1961 m. (MW).

Tai sudurtinis žodis iš dviejų dėmenų: prielinksninės kilmės dėmens *after* („po“) ir daiktavardžio *party* („vakarėlis“). Anglų kalbos leksikos šaltiniuose žodis *after-party* apibrėžtas tik viena reikšme – tai pobūvis, rengiamas po prieš tai buvusio pobūvio:

- Kviestinių svečių vakarėlis, vykstantis po pagrindinio vakarėlio ar renginio (MW).
- Vakarėlis, vykstantis po kito renginio, ypač po koncerto ar kito vakarėlio (OD).

Internetinė anglakalbių bendruomenė šį žodį aiškina kiek plačiau. Pavyzdžiui, remiantis enciklopedijos „Vikipedija“ (toliau – Wi) straipsniais, galima skirti tokius semantinius *after-party* komponentus:

- 1) modernios visuomenės reiškiny, kontekstas – pramogos, pasilinksminimai; studentija. Pvz.: renginys po vestuvių, šokių vakaro, oficialaus renginio (ceremonijos), koncerto, premjeros ar po naktinio klubo;
- 2) renginys, prieš kurį būtinai vyksta kitas reikšmingas renginys;
- 3) ir pagrindiniame, ir po jo vykstančiame renginyje paprastai dalyvauja tie patys kviestiniai svečiai.

Interneto bendruomenės pildomame žodyne (toliau – UD) teikiamos panašios *after-party* apibrėžtys – susibūrimas užsidarius naktiniam klubui, barui; vakarėlis po kito vakarėlio; „Vikipedijoje“ neminimas reikšmės atspalvis – vakarėlis, kuriame svaiginamasi nelegaliais svaigalais.

Minėtini ir į oficialiuosius anglų kalbos leksikos šaltinius neįtraukti, bet panašiai sudaryti *after-party* giminiški žodžiai – *pre-party* ir jo sinonimas *before party*. Anglakalbių interneto bendruomenė šiais žodžiais įvardija būsimą vakarėlio dalyvių susitikimą, paprastai – turint tikslą išgerti, nes būsimame vakarėlyje gėrimai brangesni, arba dėl to, kad taip linksminamasi, kuriama nuotaika, atmosfera (UD). Kita reikšmė – trumpas susibū-

rimas, kuriame ruošiamasi pagrindiniam renginiui (daromas šventinis makiažas, rengiamasi kostiumais) ir kurio svečiai į pagrindinį renginį paprastai vyksta kartu (Wi).

2.2. Svetimžodžio *aftepartis* vartojimas lietuvių kalboje

Lietuvių kalbos naujažodžių duomenyne (toliau – ND) *afteparčio* reikšmė nusakoma taip: „*Aftepartis* – dažniausiai oficialaus renginio tęsinys neoficialioje aplinkoje.“ Vartosenoje fiksuojama tiek originali svetimžodžio forma (visi trys rašybos variantai *after-party*, *after party* arba *afterparty*, kartais – išskiriami kabutėmis), tiek morfologiškai adaptuoti variantai (kaitomos žodžio formos, pvz., *aftepartis*). Taip pat vartojamas ir trumpinys *afteris*. Pvz.:

*Mūsų automobilių stovėjimo aikštelė bus papuošta Rytų Europos Driftingo Čempionato dalyvių automobiliais, pastarieji čia rinksis švesti **aftepartį!!!*** (IK 2011 07 02)

*Žinai, buvo žmona kaip žmona – namų gyvūnėlis. Tik suteikiau darbą – iškart sparnai prasikalė. Prasidėjo lankymai, korporaciniai vakarėliai, **afteparčiai**.* (IK 2011 03 07)

***Afteris**: M.A.M.A. „afteris“ su žvaigždėmis – iki paryčių [antraštė]* (II 2012 01 09)

*Šiaip ne taip išgyvenę iki sekmadienio, šokėjai planuoja susitikti ir visus kviečia į nemokamą „**after-party**“ Vilniuje, 18 val., restorane „Liv Lounge“ („Vilniaus Vartai“, Tumėno g. 4). (II 2009 03 24)*

*O mėgstantiems **after party** ir vyną – po filmų visi kviečiami į klubą „Play“ aptarti matytų darbų. After party vyks kiekvieną vakarą nuo 21 val.* (II 2010 10 07)

*Šįkart menų fabrikas LOFTAS tampa oficialiu „Mados infekcijos“ **afteparty** organizatoriumi.* (II 2011 11 12)

Duomenyne taip pat pateikiami ir retesni lietuviškieji svetimžodžio *after-party* giminiškų žodžių *pre-party* ir *before party* variantai – *prepartis* („neoficialus pasibuvimas (dažnai su alkoholiu) prieš oficialų renginį; priešvakaris“) ir *beforepartis* („prieš oficialų renginį organizuojamas neoficialus susiėjimas (priešvakaris“)“. Pvz.:

*Na, jei varom į koki klubelį devintą, tai šeštą jau susirenkam į **prepartį**, kad spėtume ir sužaisti gėrimo žaidimus, ir iki klubo nusigauti.* (IK 2012 04 11)

*Po vakarėlių paprastai būna after party, tai Rumbi jau visas mėnuo kelia **before party**.* (ND II 2011 08 05)

2.3. Populiariausių svetimžodžio *aftepartis* atitikmenų pateikimas leksikografijos darbuose

Iki VLKK paskelbiant *afteparčio* atitikmenų paiešką, vartosenoje šis svetimžodis su lietuviškais atitikmenimis nekonkuravo. Paprasčiausiai tokios reikšmės žodžių iki šiol nereikėjo, o naujų nespėta pasidaryti. *Povakaris* ir *dūzgės* tiek *Lietuvių kalbos žodyne* (toliau – LKŽ), tiek *Dabartinės lietuvių kalbos žodyne* (toliau – DLKŽ) turi kitas nei vakarėlio pratęsimo reikšmes.

Atitikmuo *povakaris*, ko gero, sudarytas iš naujo, remiantis angliškuoju pavyzdžiu (prielinksnis + daiktavardis), o ne pritaikius jau turėtą tokios darybos žodį naujai sąvokai reikšti. LKŽ² teikiamos *pavakario* reikšmės – pavakarys (1); vakarinis gyvulių ganymas (2); pavakariai (3); DLKŽ – pavakarys.

Žodžio *pratęstuvės* leksikografijos šaltiniuose nėra fiksuota, tik tos pačios reikšmės veiksmazodis *pratęsti* – toliau vykdyti (6); padaryti ilgesnės trukmės (7) (LKŽ); atidėti vėlesniam laikui, prailginti (DLKŽ).

Daugiskaitinis daiktavardis *dūzgės* į žodynus neįtrauktas, yra tik skaičiais kaitomas daiktavardis *dūzgė* (iš *dūgzti*) – nerimta moteris (2) (LKŽ). Veiksmazodžio *dūgzti* reikšmės – užti lekiant vabzdžiams, kulkoms, sukantis mašinoms, pučiant vėjui ar pan., zvimbti, birgzti (1); užti, siausti, linksmintis (4) (LKŽ); leisti nestiprų, ploną garsą, zvimbti, birgzti, užti (DLKŽ).

2.4. Svetimžodžio *aftepartis* atitikmenų paplitimas lietuviškojoje vartosenoje

VDU tekstyne žodžio *dūzgės* pavartojimo atvejų nepateikiama – fiksuota tik žodžio forma *dūzgė*, tačiau ištyrus paaiškėjo, kad tai buvo veiksmazodžio *dūgzti* būtojo kartinio laiko trečiojo asmens forma. *Povakaris* tekstyne rastas pavartotas tik du kartus, o žodžio *pratęstuvės* nėra. Šie žodžiai tekstyne vartojami kita nei renginio pratęsimo reikšme.

Naudojantis interneto paieškos įrankiu *Google* daugiausia rasta atitikmens *dūzgės* formų (18 800), gerokai mažiau – *povakario* (1220) ir *pratęstuvių* (469)³. Iki svarstymo dėl *dūzgių* įtraukimo į Svetimžodžių atitikmenų sąrašą šio žodžio vartoseną nefiksuojama. Paradoksalu, tačiau VLKK priėmus sprendimą į galutinį Svetimžodžių atitikmenų sąrašą atitikmens *dūzgės* neįtraukti, šis žodis pamažu ėmė plisti internetiniuose tekstuose ir tebėra

² Pateikiama, kaip yra šaltiniuose.

³ Ieškota tik pagal vardininko formą.

vartojamas iki šiol, o į atitikmenų sąrašą įtrauktieji *pratęstuvės* ir *povakaris* pavartojami fragmentiškai, kartais skliaustuose pateikiamas svetimžodis, manant, kad skaitytojas gali nesuprasti lietuviškojo atitikmens, pvz.:

*Sekmadienį po tiesioginio eterio LNK projekto „Lietuvos balsas“ kolektyvas vakarą tradiciškai pratęsė **dūzgėse**. (ND II 2012 05 28)*

*Donatas neketina vykti į oficialias pusfinalio **dūzges**. Jis keliaus ilsėtis į viešbutį, kur jam šventę rengia Baku lietuviai. [Apie 2012 m. „Eurovizijos“ konkursą. – D. M.] (II 2012 05 25)*

*Festivalio „Centras11“ **dūzgių** (spalio 09 d. kavinėje „Kultūra“ (K.Donelaičio 16) vakaro programą pradės senai Kaune matytas ir ilgai lauktas bičiulis iš Anglijos David Ellis. (II 2011 09 23)*

*Jau šį penktadienį, gegužės 25-ąją, pirmą kartą Lietuvoje „Power Hit Radio“ radijo eteryje įvyks „The Prodigy“ **dūzgės**. (II 2011 05 21)*

*Sekmadienio naktį „Lietuvos balso“ **dūzgėse**, kurios vyko klube „Seacret“, rinkosi ne vien projekto dalyviai, bet ir mokytojai bei LNK projekto organizatoriai. (II 2011 05 21)*

***Povakaris** prasideda, kai vakarėlis klube tampa nuobodus, nakčiai įsibėgėjant atsiranda pernelyg daug žmonių, o skirstytis anksti nesisori... (II 2011 07 26)*

*Po „oficialios“ dalies visų atėjusių dar lauks pasiutusios **pratęstuvės** su folkoteka...! (II 2012 03 10)*

*Nespėji į šiandieninį LA Kalėdų renginį 18:00? Prisijunk **pratęstuvėse** (afterpartyje)! (IK 2011 12 29)*

Remiantis šiais duomenimis, galima daryti išvadą, kad lietuviški *afteparčio* atitikmenys vartosenoje pasirodė tik tada, kai apie juos buvo pradėta kalbėti viešai.

3. KOMENTARŲ ANALIZĖ

Iš „Delfi“ portale paskelbto straipsnio (žr. Įvadinės pastabas) 495-ių komentarų analizei buvo atrinkti 283. Informatyviausiais laikyti komentarai, kuriuose pateikiami šie dalykai:

- a) skaitytojų siūlomi *afteparčio* atitikmenys;
- b) VLKK svarstytų *afteparčio* atitikmenų vertinimas ir jo implikacijos (pvz., kalbinės nuostatos);
- c) samprotavimai apie svetimžodžių norminimą.

Remiantis pirmine analize, komentarai pagal autorių vertinamąsias nuostatas suskirstyti į tokias temines grupes:

- 1) bendrasis svetimžodžių norminimo vertinimas;
- 2) lietuviškų *afteparčio* atitikmenų vertinimas pagal šiuos kriterijus:
 - a) semantika,
 - b) darumas ir funkcionalumas,
 - c) paplitimo prognozės;
- 3) kitų atitikmenų siūlymai.

3.1. Bendrasis svetimžodžių norminimo vertinimas

Nagrinėtoje diskusijoje ne tik dalijamasi nuomonėmis apie konkrečius *afteparčio* ir kitų svetimžodžių atitikmenis, bet diskutuojama ir daug platesniais kalbos norminimo klausimais. Reiškiamą kritika (dažniausiai nukreipta į kalbininkus ir jų atliekamą darbą – ir ne vien konstruktyvi), rečiau – teikiami siūlymai kalbos normintojams. Komentarų, kuriuose apie kalbos norminimą atsiliepta nepalankiai, buvo maždaug dvigubai daugiau nei palankių, konstruktyvių nuomonių.

Daugelis vertinimų jau yra išsakyti anksčiau vykusiose internetinėse diskusijose kalbos klausimais, kuriose taip pat abejota kalbininkų darbo prasmingumu, išvelgta prievartinių norminimo būdų, siūlyta paisyti tik komunikacinės kalbos paskirties ir pan. (Miliūnaitė 2006, 2009; Nevinskaitė 2008). Nagrinėtuose komentaruose kartojama nuomonė, kad lietuviško atitikmens ir žodžiui *aftepartis*, ir kitiems svetimžodžiams apskritai nereikia, grindžiant tuo, kad visi jie yra tarptautiniai žodžiai, todėl neturėtų būti keistini⁴:

Kam apsunkinti žmonių gyvenimą, aš nesuprantu... Visam pasaulyi vyrauja praktika, kad jei žodis naujas – galima jį pasiskolinti ir iš originalo kalbos, taip juk ir su lietuvių kalba buvo – dalis žodžių sulietuvėjo, bet yra svetimos kilmės. Pas indus kas antras žodis angliškas, nes senojoje kalboje nėra atitikmenų naujiems daiktams.

Nematau tarptautiniams žodžiams alternatyvos... Dauguma naujų žodžių – tarptautiniai. Ir nereikia čia svaigt apie kalbos išsaugojimą naikinant tarptautinius žodžius...

Jei kalbininkai temoka verstį, tai roką irgi reikėtų naikinti iš lietuvių kalbos. Lai būna rūgštus akmuo arba uola. Čia reikėtų referendumo tuo klausimu.

⁴ Komentarų rašyba ir skyryba kiek pataisyta, išlaikant visas kitas jų kalbos ypatybes, išskyrus tuos atvejus, kai autentiškas rašymas iliustruoja komentare pateikiamą poziciją.

Juk savo Džipo nevadini sunkiuoju autovežimiu. Vadini jį džipu... Kodėl??? Visame kame reikia būt nuosekliam...

Tokie argumentai tik patvirtina, kad visuomenei trūksta informacijos apie kriterijus (arba jos neieškoma), kuriais remiantis svetimžodžiams siūloma pakaitų lietuvių kalboje, o kuriais atvejais žodis pripažįstamas tarptautiniu. Diskusijoje ne kartą buvo užsimenama, kad lietuviškų atitikmenų sklaida galėtų rūpintis ir patys kalbos vartotojai. Kai kuriuose komentaruose matyti kalbos vartotojų sąmoningumas, noras priimti atsakomybę ir dalyvauti kalbos norminimo procese, o kalbos saugojimas priskiriamas tautinės tapatybės puoselėjimui⁵:

Paprasčiausiai sulietuvininti anglišką žodį pridedant lietuvišką galūnę daug proto ir fantazijos nereikia, bet kuo tada po kelių metų pavirs lietuvių kalba? <...> Juk sugalvoti naują originalų lietuvišką žodį – tai puikiausia saviraiškos galimybė! Kodėl, jeigu netinka kalbininkų pastangos, nepabandžius to padaryti jums patiems?

Būtinai reikia lietuviškų atitikmenų, juk lietuvių kalba viena iš seniausių, labai turtiną, svetimybių nederėtų vartoti.

O tas nenoras kurti savo kalbos žodžių rodo žmonių mąstymo provincialumą ir neturėjimą savo tapatybės. Toks kaimiškas mąstymas, kai bet ko savo gėdijamasi prieš miestietį ir siekiama jį kopijuoti. Klaiku ir graudu, kad lietuviai tokie savęs negerbianys. Laisvas žmogus kalbėdamas su lietuviais niekad nesakys afterpaty... klaiku gi. Aišku dūzgės irgi ne kas, bet sveikintina bent už pastangas.

Aš už tai, kad daugelis naujovių turėtų lietuvišką žodį.

Keliuose komentaruose peikiamos išankstinės, stereotipais grįstos kalbos vartotojų nuostatos, atkreipiamas dėmesys į vertinimo šališkumą ir populiarių žmonių („autoritetų“) kalbėjimo poveikį vieno ar kito žodžio prigijimui ir vartosenai⁶:

Dabar visi vaiposi iš Kalbos komisijos, bet jeigu tik kokioje reklamoje nuskambėtų „dūzgės“ ar koks LT žvaigždūnas taip pasakytų, tai visi imtų taip ir vadinti.

Nieko patys negalim susikurti, kodėl negalim būt išdidūs ir turėt savo stiliuką, grynai tik kaip mes norim, vartoti savo stiliaus žodelius, kad ir dūzgės – visai smagus žodelis ir man tikrai puikus, ir net malonią šypseną sukeliantis, tikrai kietas žodelis, smagu.

⁵ Apie kalbinio sąmoningumo ugdymo svarbą žr. Miliūnaitė 2006: 77–78.

⁶ Plačiau apie sociopsichologines svetimžodžių skolinimosi prielaidas žr. Vaicekauskienė 2007: 78.

Be to, norminamajame darbe kalbos vartotojai pasigenda sistemiškumo, todėl greitai linkstama prie išvados, kad kalbininkų patarimai gimsta „iš dyko buvimo“. Galbūt dėl to, kad kai kam norminimo kriterijai taip ir liko neapčiuopiami, diskusijoje atsirasdavo kategoriškų pareiškimų, kuriuose vyrauja nuostata vadovautis savo galva ir nepaisyti kalbininkų siūlymų („Kaip norėsiu, taip ir šnekėsiu“). Kai kuriems atrodo, kad yra brukama nenatūrali, dirbtinė kalba, įžvelgiama ir prievartos. Pvz.:

Va tegul jie patys taip ir šneka tie kalbininkai, jeigu jiems taip jau norisi, kaip žmonės norės, taip ir šnekės ir niekas jiems neuždraus šnekėt kaip jie nori!!!!

Toks jausmas, kad nori priversti kalbėti sintetine kalba, t. y. kalba, kurią eiliniam lietuviui reik papildomai išmokti... Be to, kalba – tarsi gyvas padaras, kinta kartu su žmonėmis. Nekinta tik mirusios kalbos, kaip kad lotynų. Tačiau panašu, kad kalbininkai kitos nuomonės. Arba kalba turi nekisti, arba turime naudoti akivaizdžiai absurdiškus naujadarus...

Joks kalbos „entuziastas“ neįrodys, kad reikia vartoti kitaip, nes tas entuziazmas ateina per PRIEVARTĄ... Tegu psichologinė, bet PRIEVARTĄ... Beje, psichologinė prievarta ženkliai skaudesnė..

Kai kurie komentuotojai siūlo paisyti tik komunikacinės kalbos paskirties, t. y. pakanka kalbėti taip, kad kalbėtojai suprastų vienas kitą:

Manau, kad judėjimas ir kalba yra žmonių, tautų bendravimo pagrindas. Nesvarbu kaip, bet jei susikalbi, tai ir gerai.

Kalbos paskirtis yra paprastai ir greitai perduoti mintis nuo vieno žmogaus kitam mažiausiai jas iškreipiant. O viskas, kas išeina iš šių ribų yra pilstymas iš tuščio į kiaurę.

Aš tai apskritai nesuprantu, kam dirbtinai kurti žodžius, kurių lietuvių kalboje paprasčiausiai nėra?

Jei pasakius tokį naują žodį lietuviui jis nesupranta esmės, reiškia žodis yra visiškai netinkamas. Paprastas būdas patikrinti, ar žodis bus naudojamas. :)

Cituotieji komentarai rodo, kad trūksta informacijos apie norminamojo darbo principus. Be to, svarbu, kad informacija kalbos vartotojams būtų pateikiama aiškiai ir jų neklaidintų, antraip kyla paradoksalios reakcijos – žmonės peikia VLKK už atitikmenų variantus, kuriuos jie patys ir pasiūlė. Norminimo kriterijų sklaida yra labai reikalinga, nes vartotojai intuityviai ieško jų patys, o trūkstant informacijos yra linkę manyti, kad kalbos norminimo kriterijų apskritai nėra. Pvz.:

Kas turi teisę juos [naujus žodžius] sugalvoti – nebent patys žmonės, laikui bėgant. Bet pas mus matai kelios bobelės turi teisę visą Lietuvos kalbą ir kultūrą pagal savo norus formuoti.

Kalba ir žodžiai turėtų vystytis natūraliai, o ne kalbininkų būti sugalvojami, keisti žodžiai...

Geriausia būtų padaryti konkursą ir leisti patiems žmonėms siūlyti pakaitalą. O po to atrinkti labiausiai vykusį, atmetant tuos, kurie neatitinka kalbos normų.

Kalba ne kalbininkų, o mūsų visų. Kodėl nėra balsavimų, ar bent apklausų?

3.2. Svetimžodžio *aftepartis* lietuviškų atitikmenų vertinimas

Daugiausia teigiamų vertinimų sulaukęs *afteparčio* atitikmuo buvo *dūzgės* (33 teigiami vertinimai). Dalis komentuotojų atitikmeniui išreikšdavo priitarimą arba jį atmesdavo, bet savo vertinimų neargumentuodavo. Atitikmuo *dūzgės* net lakoniškiausių komentuotojų buvo priimamas itin emociškai ir palankiai ir net žadino patriotinius jausmus. Šį atitikmenį skaitytojai noriai įtraukė į savo vartoseną, kai kurie nedelsdami pažėrė galimų jo vartosenos pavyzdžių:

Dūzgės kietai skamba, man patiko :D

O man patiko dūzgės. Taip lietuviška. Pamilkit pagaliau mūsų kalbą!

Man patinka dūzgės :)))))))) SKAMBA ŠAUNIAI IR LINKSMIAI!!! :))))))))

Dūzgės, dūzgės, dūzgės. Geriau nesugalvosi.

Dūūūūūūūūzgės dūūūūūūūūzgės varom į dūūūūūūūūzgės. Žiauriai juokingas žodis.

Dūzges mūsų chebra užskaito! Mes jau naudojame šį žodį... Šį vakarą buvo labai geros dūzgės.

Keletas nurodė, kodėl *dūzgės* jiems atrodo priimtinausias atitikmuo. Vienas iš argumentų – skambesys: įžvelgiamas žodžio skambesio panašumas su ispanų kalba, o tai suvokiama kaip privalumas. Palankiai įvertintas ir žodžio darybos paprastumas:

Geras sąskambis, pvz. “varom į dūzges”, net kažkaip ispaniškai skamba ;)

Dūzgės – pagaliau atsižvelgta, kam labiausiai reikalingas žodis, ogi jaunimui, tai ir pasiūlė labai smagų žodį.

Gera, kad nesudurtinis ar iš šaknies ir priešdėlio. Energingas žodis.

Kai kas kritikavo sudėtingą žodžio *dūzgės* ir kitų atitikmenų rašybą:

Jaunimas dabar labai daug bendrauja RAŠTU, ir tokiu raidŽiŲ kaip A Č E Ė į š ū ū Ž paprasčiausiai nenaudoja, taigi reikejo turbūt ne DŪZGĖ o DUZGE siulyt.

Kaip visada kazkokia nesamone, pilna nosiniu, varneliu, sudurtiniu zodziu... Vos istart imanoma.

Kiti atitikmenys sulaukė mažiau ir ne tokių kraštutinių vertinimų:

Labai pagyvina ir praturtina kalbą, man patinka rūgštus rokas ir povakaris, o pica – pvz. keptainis, sušis –ryžsuktinis.

Man labai patinka žodis pratęstuvės.

Renkuosi “pratęstuvės” – skamba normaliai!

Pratęstuvės ir sąspietis kietai skamba ;DD

Siūlomas povakaris – pakankamai neutralus ir geras.

3.3. Svetimžodžio *afterpartis* lietuviškų atitikmenų semantika

Nagrinėjamuose komentaruose daugiausia buvo aptariami svetimžodžio *afterpartis* atitikmenų semantiniai aspektai, iš jų labiausiai domėtasi atitikmeniu *dūzgės*. Ne vienam komentuotojui žodis *dūzgės* asocijavosi su bitėmis, bet išsakyta ir kitokių asociacijų. Remiantis komentarais galima skirti bent tris reikšminius žodžio *dūzgės* atspalvius, kurie pasirodė svarbūs komentuotojams:

1. Susijęs su bitėmis, bitininkais ir pan. (LKŽ pirmoji *dūgzti* reikšmė, „ūžti lekiant vabzdžiams“). Vienas komentuotojas atkreipė dėmesį į atsitiktinį kontekstinį žodžių *dūzgės* ir *sąspietis* (*flashmob* atitikmuo) panašumą, mat pastarasis, ko gero, priminė žodį *spiečius*:

Dūzgės, sąspietis... Čia tikrai kalbininkai pasiūlė, o ne kokie bitininkai?

Žmonės, kurie čia pritaria kalbininkų sugalvotam žodžiui “dūzgės”, turbūt gyvenime nėra vartoję žodžio “afterpartis” ir net nesupranta jo reikšmės, bet turbūt dabar mano, kad tai susiję su bitėmis ir bičių dūzgimu.

‘Dūzgės’ kažkaip su bitėmis asocijuojasi, medaus kopinėjimu. Gal tame ir yra racijos...

Jei ten ne bitės, tai kas ten dūzgia?..

Dūzgė – kuo tai siejasi su vakarėliais? Niekas ten nedūzgia, avilį vadint dūzge reikėtų.

2. Neigiamos konotacijos. Toks reikšminis atspalvis teikiamas ir žodyne (*nerimta moteris*, DLKŽ). Kai kurie komentuotojai teigia kasdienėje kalbo-

je vartojantys šia ar panašia reikšme atitikmenį *dūzgės* arba veiksmąžodinę jo formą *dūzginti(s)*:

Pasiūlysi kokiai mergiotei pasidūzgint nulėkt – gali ir per veidą gaut, jei ana labai aukštos moralės...

Pas mus “dūzgėmis” vadindavo tokias paneles, kurias galima padūzginti.

Dūzgių pavadinimas labai tinka paleistuvėms... Dirba išsijuosusios.

Atlikom eksperimentą: perskambinom vyram ir pasiūlėm po darbo “pasidūzginti”... Kaip galvojat, 100-tinai suprastos buvom?!

3. Kitos reikšmės. Vienam diskusijos dalyviui žodžio *dūzgės* skambesys sukėlė asociacijų su technikos prietaisu (*ūžti sukantis mašinoms, DLKŽ*):

Man tas “dūzgės” gal primena kokią dūzgiančią kavamažę ar stakles.

Kitas komentuotojas atpažino žodyne teikiamą reikšmę *ūžti, siausti, links-mintis (DLKŽ)*:

Kas tos dūzgės aš irgi nežinau, ale bent bandau suprast, matyt ten kažkas dūzgia, atseit linksminasi.

Kai kuriems komentuotojams semantiškai tiksliausias *afteparčio* atitikmuo atrodė *pratęstuvės*. Nors kitas siūlytas atitikmuo *povakaris* galėtų būti vertinamas kaip tiksliausias, nes atitinka darybinį *after-party* principą (*po + vakaras*, t. y. *renginys po vakarėlio*), kai kurie atkreipė dėmesį, kad pas mus *vakarėliu (party)* vadinamas renginys nebūtinai vyksta vakare. Šiuo požiūriu atitikmuo *pratęstuvės* atrodo racionalesnis ir tikslesnis. Taip pat pasakyta nuomonė, kad šis atitikmuo tiksliau nei *dūzgės* atspindi reiškinių esmę:

Nu pratęstuvės tai normaliai skamba, juk afterparty gali būti nebūtinai vakare...

Afterparčiui geriau sudurtinis žodis, turintis tokį atspalvį, kad tai yra kažkas pride-dama prie pagrindinio renginio, o dūzgės yra pernelyg atskiras savarankiškas žodis. Todėl geriau tinka pratęstuvės.

Man tai įdomu, kodėl prigijo party atitikmuo pavadinimu vakarėlis? Nes paprastai dauguma parčių prasideda net ne vakare, o naktį ir tęsiasi iki ryto. :)

Viename komentare atkreiptas dėmesys į *after-party* giminišką *pre-par-ty* (pastaba dėl sistemiškumo):

Dar liko pre-party kaip nors įdomiai pavadinti.:D

3.4. Svetimžodžio *aftepartis* lietuviškų atitikmenų darumas ir funkcionalumas

Straipsnio komentautojai nešykštėjo siūlomų svetimžodžių atitikmenų vartojimo pavyzdžių. Juose žaismingai išbandomas naujo žodžio darumas ir funkcionalumas įvairiose kalbinėse situacijose, mėginama modeliuoti, kaip atitikmuo funkcionuotų realioje kalboje. Remiantis analizuojamais komentarais galima teigti, kad į galutinį atitikmenų sąrašą taip ir neįtrauktos *dūzgės* interneto vartotojams buvo priimtinausios ar bent jau sukėlė daugiausia smalsumo, nes komentaruose, nors ir pašaipoka forma, buvo pateikta nemažai sakinių, kuriuose matyti, kaip šis atitikmuo dera su kitais žodžiais. Veiksmui nusakyti skaitytojai siūlė žodžio formas: *dūgzti*, *padūgzti*, *dūzgintis*, *pasidūzginti*; pateikti ir reiškinių dalyvių pavadinimai – *dūzgeklis* ir *dūzgeklė*. Pastebėtina, kad tokių darybos galimybių neturi svetimybė *aftepartis*. Viename komentare atskleista veiksmazodžio *pasidūzginti* sąsaja su žargoniniu *pasitūsinti* – toks rimo sutapimas, tikėtina, padėtų lietuviškam atitikmeniui prigyti ir laisvojoje neviešojoje kalboje. Šie skaitytojų pateikti vartosenos pavyzdžiai rodo, kad kalbos vartotojams yra būdinga kalbinė nuojauta, kuria vadovaudamiesi jie geba gražiai ir išradingai pritaikyti naujuosius žodžius vartosenoje:

VAROM PASITŪSINT – VAROM PASIDŪZGINT!!!! :DDDD
Hey! Kas į dūzges ;DD

O kam ir sunkusis riedulys pasirodys per sunkus, galės padūgzti su draugais kojiamojo (futbolo) rungtynėse.

... kai vakar dūzgiau, net piniginės neberadau šiandien [...].

Skubėjau į sąspietį nešinas kavaviriu, ogi žiū – ten jau dūzgės...

Programišiai dūzginosi prie važduoklių.

Mačiau daug tuštučių⁷ Tomo dūzgėje :DDDDDDDDDD

Dalyvis bus dūzgeklis arba dūzgeklė.

3.5. Svetimžodžio *aftepartis* lietuviškų atitikmenų prigijimo prognozės

Kai kurie diskusijos dalyviai savo komentaruose pateikdavo nuomonę dėl atitikmenų prigijimo. Paprastai ji būdavo lakoniška, bet kai kurie savo nuo-

⁷ Komentautojas mini lietuvišką žargonybės *fifa* atitikmenį, gyvai aptarinėtą kitose interneto diskusijose, tarp jų ir VLKK svetainės diskusijų skyrelyje.

monę argumentuodavo. Dauguma vertino atitikmenį *dūzgės* ir beveik visi entuziastingai pritarė, kad šis atitikmuo turėtų prigyti kalboje, kaip priešastį nurodydami arba tai, kad ir kiti atitikmenys iš pradžių atrodė keisti, bet vėliau prigijo, arba tai, kad *dūzgės* yra labai juokingas žodis ir todėl patiks kalbos vartotojams, net jei šie vartos jį kita, nei siūloma, reikšme:

Tos “dūzgės” skamba taip trenktai, kad galbūt net prilips geriau už nuobodžiai normalius “povakarius” ar “pratęstuves”.

Dūzgės prigis, nes yra labai juokingas žodis. :)

O visai geras žodis “dūzgė”. Gerai skamba. :))) Kodėl gi ne, gal prigis. :D

Pratęstuvės – puiku. Prigis.

Po tūso į dūzges. Viskas čia paprasta, manau prigis šitas žodelis. Gal net patį “tūsq” pakeis.

Tik dūzgės, nes kaip čia jau rašė, labai juokingas žodis ir greitai prigis. „Varom į dūzges”, „ar dūzginsim po vakarėlio?”, „einam padūzginti”.

Tik liaudis, manau, truputį pakeis jo reikšmę...

Kiti komentuotojai dėl atitikmens prigijimo abejojo:

Dūzgės – “prikolnai”, bet klausimas, ar prigis.

O ką, mėšainis tai prigijo, o iš pradžių tragiškai skambėjo.

Dūzgės... Oh yeah :D Visai geras žodis... Kam tuos amerikonizmus naudoti, jeigu galima va tokius savo žodžius sugalvoti (aš tai šiaip būčiau pošventis sugalvojęs :D, bet dūzgės dar geriau – po šio straipsnio prigis gal net).

Linksmi pasiūlymai ir tiek, gal laikui bėgant kažkas prigis.

Kai kurie buvo skeptiški:

Taip pat prigis kaip ir troleibusas = laidabraukys.

Neigiama nuomonė dėl *dūzgių* prigijimo buvo grindžiama tuo, jog *afterpartis* nepriklauso oficialiajai leksikai, tad nėra ko jį norminti, o oficialios kalbinės aplinkos nepaisantys žmonės vis tiek bus linkę vartoti jiems jau žinomą svetimžodį, užuot pratinęsi prie nepažįstamo atitikmens:

Tie kalbininkai [...] kuria žodžius, kurie niekada neprigis, tik privaloma bus juos vartoti oficialiuose raštuose. Bet, manau, apie afterpartį tokiuose raštuose ir nebūna. Tai kam tada kurti?

3.6. Vartotojų siūlyti svetimžodžio *aftepartis* atitikmenys

Iš viso skaitytojai nagrinėjamuose komentaruose pasiūlė 52 *afteparčio* atitikmenis (iš jų – 12 vulgarybių ir barbarizmų). Įdomesni šie: *pribaigtinėš, nulūžtinės, pošventis, šėlionė, trūkbalis, dzegudzionėliai, balaušas, šventipiečiai, pratęstukas, povakaronė, trūkvakaris*. Kai kurie siūlyti atitikmenys neatitinka kalbos normų (*dasimuštukė, alasas, pobalius* ir kt.).

4. VARTOTOJŲ TAIKYTI NORMINIMO KRITERIJAI

Vertindami svetimžodžių atitikmenis nagrinėtų komentarų autoriai taisyklingumo kriterijumi tiesiogiai nesivadovavo ir jo neįvardijo, nors kalbos norminimo darbe jis pripažįstamas kaip vienas iš svarbiausių. Pavyzdžiui, į šį kriterijų atkreipiamas dėmesys kito naujienų portalą straipsnyje ta pačia svetimžodžių sąrašo papildymo tema, kuriame cituojama VLKK pirmininkė Irena Smetonienė (Miknevičius 2011):

„Svetimžodžių, kuriems reikia lietuviško atitikmens, komisija pati nesugalvoja. Į mus kreipiasi įvairių sričių specialistai, kuriems iškyla klausimas, kaip lietuviškai keisti vieną ar kitą terminą. Tada mūsų darbuotojai internete ieško, kokie atitikmenys jau yra vartojami. Tie variantai, kurie yra randami, teikiami svarstyti komisijai. Jei žodis yra taisyklingos darybos, o dalis žmonių jį vartoja, jis įrašomas į Svetimžodžių atitikmenų sąrašą“, – kaunodiena.lt sakė VLKK pirmininkė Irena Smetonienė.

Iš vartotojų siūlytų *afteparčio* atitikmenų galima spręsti, kad neretai taisyklingumo nėra paisoma. Tačiau, sąmoningai ar intuityviai, vertindami atitikmenis komentuotojai atsižvelgė į sistemiškumo kriterijų – diskutuojant apie *aftepartį* buvo prisimintas ir *prepartis*, kurio (kaip ir *beforeparčio*) nepastebėjo Kalbos komisija⁸. Nagrinėti atitikmenų vartojimo pavyzdžiai rodo, kad buvo išbandomas atitikmenų darumas. Diskusijoje taip pat buvo aptariami ir semantiniai atitikmenų aspektai – vertintas atitikmens ir skolinio reikšmės adekvatumas (žr. Norminimo principai 2007). Ekonomiškumo

⁸ Į tai sarkastiškai atkreipė dėmesį ir kito straipsnio skaitytojas:

Jėigu jau yra AFTERIS (angl. AFTER, o liet. PO...), tai turi būti ir BEFORIS. Juk galėjot parašyti, koks buvo BEFORIS (t. y. BEFORE, o liet. PRIEŠ apdovanojimus). Ir tada jau pereiti prie AFTERIO (t. y. PO... apdovanojimų). O gal jau bus ir BETVYNIS (angl. BETWEEN, t. y. tarp... apdovanojimų). Idiotų gauja, darkanti lietuvių kalbą svetimžodžiais! GĖDA !!! (Juška 2012)

kriterijus diskusijoje nekomentuotas greičiausiai dėl to, kad visi trys lietuviškieji *afteparčio* atitikmenys buvo arba trumpesni, arba sudaryti iš tiek pat skiemenų, kaip ir svetimybė *aftepartis*.

IŠVADOS

1. Nagrinėtuose komentaruose skaitytojų pateiktus svetimžodžio *aftepartis* lietuviškų atitikmenų vertinimus galima suskirstyti pagal tris kriterijus: atitikmens semantinės ypatybės; naujojo žodžio darumas ir (arba) funkcionalumas; siūlomo atitikmens prigijimo prognozė. Apžvelgtoje diskusijoje taip pat išryškėja visuomenės požiūris į lietuviškų atitikmenų problematiką: atskleidžiamos norminimo sistemiškumo ir normų diegimo spragos, svetimžodžių sampratos problemos.

2. Kai kurie nagrinėtos diskusijos dalyvių pateikti svetimžodžių atitikmenų vertinimo kriterijai sutampa su tais, kuriais vadovaujasi VLKK (Norminimo principai 2007).

3. Nors į kalbos norminimą nemaža komentuotojų linę reaguoti priešiskai, siūlytus *afteparčio* atitikmenis daugelis vertina palankiai, be to, nestinga ir alternatyvių atitikmenų siūlymų.

4. Vieni pagrindinių kalbos vartotojų lūkesčių – dalyvauti norminimo procese ir saugoti komunikacinę kalbos funkciją (neapsunkinti susikalbėjimo). Iš analizuotų komentarų matyti, kad internetinei bendruomenei neaiškiausia yra tarptautinio žodžio ir svetimžodžio perskyra ir jos motyvai.

5. Kalbos vartotojų pateikta kritika apima tokius suvoktus kalbos norminimo trūkumus, kaip nesistemiškumas, prievartinis norminimo pobūdis ir „sintetinis“ tokio norminimo rezultatas – „dirbtinė“ (nenatūrali) kalba.

6. Galima teigti, kad kalbos vartotojai priešinasi norminimui tada, kai neturi pakankamai informacijos apie jo motyvus, todėl diegiant lietuviškus atitikmenis yra svarbu pasirūpinti aiškiu norminimo pagrindimu ir pačių diegiamų normų sklaida.

ŠALTINIAI

DELFI 2011: „Afterpartis“: dūzgės, pavakaris ar pratęstuvės? Prieiga per internetą: <<http://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/afterparti-kalbininkai-siulo-vadinti-duzgemis.d?id=44160179>> 2011 m. balandžio 8 d. (žiūrėta 2012 m. gegužės mėn.).

- DLKŽ 2011: *Dabartinės lietuvių kalbos žodynas*. Trečias elektroninis leidimas. Vilnius: Lietuvių kalbos institutas. Prieiga per internetą: <<http://dz.lki.lt>> (žiūrėta 2012 m. gegužės mėn.).
- II: interneto informacija (naujienų portalai, elektroniniai leidiniai ir pan.).
- IK: interneto komunikacija (forumai, tinklaraščiai, socialiniai tinklai ir pan.).
- LKŽ 2005: *Lietuvių kalbos žodynas*. Elektroninis leidimas. Vilnius: Lietuvių kalbos institutas. Prieiga per internetą: <<http://www.lkz.lt>> (žiūrėta 2012 m. gegužės mėn.).
- MW: *Merriam-Webster*. Prieiga per internetą: <<http://www.merriam-webster.com>> (žiūrėta 2012 m. gegužės mėn.).
- ND: *Lietuvių kalbos naujažodžių duomenynas*. Prieiga per internetą: <<http://naujazodziai.lki.lt>> (žiūrėta 2012 m. gegužės mėn.).
- OD: *Oxford Dictionary*. Prieiga per internetą: <<http://oxforddictionaries.com>> (žiūrėta 2012 m. gegužės mėn.).
- UD: *The Urban Dictionary*. Prieiga per internetą: <<http://www.urbandictionary.com>> (žiūrėta 2012 m. gegužės mėn.).
- VDU: *VDU tekstynas*. Prieiga per internetą: <<http://tekstynas.vdu.lt/tekstynas>> (žiūrėta 2012 m. gegužės mėn.).
- Wi: *Wikipedia*. Prieiga per internetą: <http://en.wikipedia.org/wiki/Main_Page> (žiūrėta 2012 m. gegužės mėn.).

LITERATŪRA

- Atitikmenų sąrašas 2010: *Protokolinis nutarimas dėl svetimžodžių atitikmenų sąrašo*. Valstybinės lietuvių kalbos komisijos protokolinis nutarimas PN-6, 2010 m. spalio 28 d. Prieiga per internetą: <<http://www.vlkk.lt/lit/95215>> (žiūrėta 2012 m. gegužės mėn.).
- Atitikmenų sąrašas 2011: *Dėl Valstybinės lietuvių kalbos komisijos 2010 m. spalio 28 d. protokolinio nutarimo Nr. PN-6 „Dėl svetimžodžių atitikmenų sąrašo“ papildymo*. Valstybinės lietuvių kalbos komisijos protokolinis nutarimas Nr. PN-4, 2011 m. balandžio 7 d. Prieiga per internetą: <<http://www.vlkk.lt/lit/97210>> (žiūrėta 2012 m. gegužės mėn.).
- DELFI 2010: *Siūlykite lietuviškus atitikmenis svetimybėms!* 2010 m. balandžio 8 d. Prieiga per internetą: <<http://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/siulykite-lietuviskus-atitikmenis-svetimybems.d?id=30856273&categoryID=7>> (žiūrėta 2012 m. gegužės mėn.).
- Juška K. 2012: *M.A.M.A. „afteris“ su žvaigždėmis – iki paryčių*, 2012 m. sausio 9 d. Prieiga per internetą: <<http://pramogos.delfi.lt/people/mama-afteris-su-zvaigzdemis-iki-paryciu.d?id=53906971>> (žiūrėta 2012 m. gegužės mėn.).

- Miknevičius L. 2011: *Į „dūzges“ po vakarėlio neisime*, 2011 m. balandžio 8 d. Prieiga per internetą: <<http://kauno.diena.lt/naujienos/lietuva/i-duzges-po-vakarelio-neisime-atnaujinta-343897#axzz1vgxznzJ17>> (žiūrėta 2012 m. gegužės mėn.).
- Miliūnaitė R. 2006: Internetinė visuomenė ir kalbininkai: pokalbis įmanomas? – *Bendrinės kalbos norminimas ir vartojimas* [mokslo straipsnių rink.]. Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 62–81.
- Miliūnaitė R. 2009: Interneto komentuotojų nuostatos dėl lietuvių kalbos priežiūros. – *Kalbos kultūra* 82, 149–172.
- Nevinskaitė L. 2008: Kalbos politikos vertinimas interneto komentaruose. – *Kalbos kultūra* 81, 245–265.
- Norminimo principai 2007: *Bendrieji naujųjų skolinių norminimo principai*, 2007 m. vasario 15 d. Prieiga per internetą: <<http://www.vlkk.lt/lit/88922>> (žiūrėta 2012 m. gegužės mėn.).
- Rekomendacijos 2010: *Dėl rekomendacijų dėl svetimžodžių vartojimo teikimo principų*. Valstybinės lietuvių kalbos komisijos protokolinis nutarimas Nr. PN-4, 2010 m. gegužės 27 d. Prieiga per internetą: <<http://www.vlkk.lt/lit/93829>> (žiūrėta 2012 m. gegužės mėn.).
- Vaicekauskienė L. 2007: *Naujieji lietuvių kalbos svetimžodžiai*, Vilnius: Lietuvių kalbos institutas.

Gauta 2012 06 15

EVALUATION OF THE EQUIVALENTS OF THE LOANWORD *aftepartis* IN THE COMMENTS OF THE INTERNET COMMUNITY

S u m m a r y

The paper deals with readers' comments on the article "Afterpartis": dūzgės, po-vakaris ar pratęstuvės?" published on the internet news portal "DELFI" on 8 April 2011. An attempt is made to establish the criteria on which the evaluations of the Lithuanian equivalents of the loanword *aftepartis* (afterparty) are based. In addition, the general linguistic attitudes of society towards the codification of loanwords are overviewed.

The reviewed comments were divided into groups according to their subject: evaluation of loanwords, evaluation of the Lithuanian equivalents of *aftepartis*, and proposals for other equivalents. Analysis of the general loanword evaluation shows that the communicative function of language is most valuable for many language users, while the conceptions of an international word and a loanword

and their limits are the most problematic. Although the majority of the participants of this discussion think negatively of language codification their criticism shows that on the one hand language users are not indifferent to language codification, yet on the other hand they lack information about language norms, yet their implementation.

The research established that the Lithuanian equivalents of *aftepartis* were evaluated thoroughly by the readers – semantic content, easiness of derivation and functionality were taken into consideration as well as the probability of entering usage. The researched comments lead to the conclusion that the internet community considered the criteria of systematicity, derivability and adequacy of meaning and did not apply the criteria of linguistic correctness. It appears that readers tend to find derivational relations between words intuitively and apply them creatively when using new equivalents of loanwords. There is a probability that society would take language norms and codification criteria into consideration more if it had more information about them. This is confirmed by the numerous examples of the usage applications of the new equivalents provided by the readers as well as by the wish of language users to participate in language standartization activities as revealed by the discussion.

KEYWORDS: equivalent, linguistic attitudes, dissemination of norms, loanword.

DAIVA MACKO

Lietuvių kalbos institutas

P. Vileišio g. 5, LT-10308 Vilnius

daiva.macko@gmail.com